

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในขณะเดียวกันการแข่งขันทางเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา การพัฒนาการเมืองก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา สังคมกำลังเสื่อมโทรมผู้คนคิดยาเสพติด เป็นโรคเอดส์มากยิ่งขึ้น ก็ต้องหันไปพึ่งการศึกษา การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศและแม้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ในสังคมตะวันตกก็ยังให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาเป็นอันดับหนึ่งของการกำหนดนโยบายสาธารณะ จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาและจะจัดการบริหารการศึกษาอย่างไร จึงจะเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด (วิชัย ต้นศิริ, 2549: 2) การศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ โดยการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้ไปในทางที่ดี ฝึกมนุษย์ให้เกิดกระบวนการคิด เกิดทักษะในการปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ การศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้ระดับการพัฒนาของประเทศในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น (นิตยา มัสเยาะ, 2545: 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ในหมวด ๓ มาตราที่ ๑๖ ว่า การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546:10) ดังนั้นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงสุดในระบบการศึกษา ซึ่งเป็นที่หมายและคาดหวังของบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่เรียนอยู่ในระบบโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอันเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาสามัญเฉพาะทางและมีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นการศึกษาค้นคว้า

วิจัย เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ ในศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ที่หลากหลาย ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความสามารถสนองต่อความต้องการของบุคคล ชุมชนและประเทศชาติโดยส่วนรวม รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ (เฉลิมเผ่า อจละนันท์, 2544:1)

จากผลการประมาณการจำนวนนักเรียนระดับอุดมศึกษาในช่วงแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 - 11 พบว่า จำนวนนักเรียนระดับอุดมศึกษาโดยรวมจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยตลอดทุกแผนฯ คือแผนฯ8 เพิ่มโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 21,400 แผนฯ9 เพิ่มโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 55,000 แผนฯ10 เพิ่มโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 108,000 และแผนฯ11 เพิ่มโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 220,300 คน โดยเฉพาะในช่วงแผนฯ 10 และ 11จะมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นสูงมาก ซึ่งอาจเนื่องจากการคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจมีแนวโน้มดีขึ้น อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะสูงขึ้นถึงร้อยละ 5.5 – 6.0 ในช่วงแผนฯ 10 – 11 เมื่อภาวะเศรษฐกิจดีขึ้นจึงมีผู้สนใจเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนอุดมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี โดยตลอดทั้ง 4 แผนฯ พบว่านักศึกษาทั้ง 3ระดับ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกแผนฯ โดยเฉพาะระดับต่ำกว่าปริญญาตรีเพิ่มขึ้นมากกว่าระดับอื่นๆ เป็นอันมาก คือเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 65,000 คน ในขณะที่ระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 39,000 คน และระดับสูงกว่าปริญญาตรีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละประมาณ 6,300 คน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 71)

สำหรับจำนวนนักเรียนและนักศึกษาต่อประชากรในวัยเรียนนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังในตารางดังนี้

ตาราง 1 ร้อยละของนักเรียน นิสิต นักศึกษาในระบบโรงเรียน ต่อประชากรในวัยเรียน จำแนกตามชั้นและระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2544 - 2548

ชั้น/ระดับการศึกษา	อายุ	ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรในวัยเรียน				
		2544	2545	2546	2547	2548
รวม ม.ปลาย	15-17	58.99	59.82	58.73	63.82	63.80
มัธยมศึกษาปีที่ 4	15	66.73	66.16	65.80	70.75	73.34
มัธยมศึกษาปีที่ 5	16	58.23	59.45	55.92	63.88	61.82
มัธยมศึกษาปีที่ 6	17	52.44	54.01	54.40	56.66	55.66
รวมอุดมศึกษา	18-21	41.08	43.81	48.56	57.11	60.38
อุดมศึกษาปีที่ 1	18	63.84	62.66	62.43	76.70	78.67
อุดมศึกษาปีที่ 2-4	19-21	33.91	37.96	40.17	45.41	48.36

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.

จากตาราง 1 แสดงร้อยละของนักเรียนต่อประชากรในวัยเรียนจากปีการศึกษา 2544-2548 เมื่อพิจารณาร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากปีการศึกษา 2544-2548 พบว่า มีนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี และเมื่อพิจารณานักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในชั้นปีที่ 1 ก็มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้น โดยเริ่มจากปีการศึกษา 2545-2548

สำหรับบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พลพิบูล เฟิงแจ่ม, 2549) ได้กล่าวว่า เป็นที่ยอมรับกันว่ามีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นของประเทศไทย วิถีชีวิตของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชีววิถีทางศาสนาอิสลามเป็นสิ่งสำคัญ ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ดังนั้นการเรียนรู้ทางศาสนาอิสลามจึงมีความสำคัญกับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทุกคน ผู้ที่มีความรู้ทางศาสนาอิสลามจะได้รับการยกย่องในสังคม และเป็นแกนหลักของชุมชนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชน สถาบันศึกษาปอเนาะ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศาสนาอิสลามที่สำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้สอนเรียกว่า “โต๊ะครู” ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางศาสนาอิสลามอย่างลึกซึ้ง เป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชน จัดการเรียนการสอนตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของโต๊ะครู ผู้เรียนต้องการศึกษาความรู้ทางศาสนาอิสลามสาขาใด ต้องไปสมัครเรียนกับโต๊ะครูที่มีความเชี่ยวชาญตามที่ต้องการเรียน เรียกกันโดยทั่วไปว่า “โต๊ะปาเก” จะศึกษาเล่าเรียนจนกระทั่งความรู้แตกฉาน ไม่มีหลักสูตรและระยะ เวลาที่แน่นอน ผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันศึกษาปอเนาะส่วนใหญ่จะไปเป็นผู้นำทางศาสนาในชุมชน เพื่อถ่ายทอดความรู้ทางศาสนาอิสลาม ให้แก่

ประชาชนในชุมชนต่อไป กระทรวงศึกษาธิการ ได้จดทะเบียนสถาบันศึกษาปอเนาะ เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ซึ่งก่อนนั้น เรียกว่า “ปอเนาะ” โดยโต๊ะครูจะใช้บ้านของโต๊ะครูเป็นสถานที่สอน ส่วนผู้เรียนก็พักอาศัยอยู่ในกระท่อมเล็ก ๆ รอบบ้านของโต๊ะครู ซึ่งการจดทะเบียน “ปอเนาะ” มีอยู่ 2 ยุค ได้แก่

ยุคที่ 1 (พ.ศ. 2504-2514) จดทะเบียนปอเนาะ เพื่อพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม และปรับเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาและวิชาสามัญตามสภาพความพร้อม

ยุคที่ 2 (พ.ศ. 2547) จดทะเบียนปอเนาะเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นปอเนาะสภาพดั้งเดิม แต่เน้นการพัฒนาวิชาชีพ ให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต และหากต้องการเรียนรู้วิชาสามัญทางราชการก็สามารถจัดให้ได้

สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 พัฒนามาจาก “ปอเนาะ” ปี พ.ศ. 2504-2514 สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนทางอิสลามศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และอีกส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่ไปด้วย แต่สภาพความพร้อมทั้งบุคลากรและระบบการจัดการเรียนรู้อยู่ไม่เข้าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะยกระดับสู่การเป็นโรงเรียนตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525

2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งโรงเรียนประเภทนี้จะจัดสอนอิสลามศึกษา และวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15 (1) ยังแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ประกอบด้วย

ลักษณะที่ 1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบริหารโดยสมาคมหรือมูลนิธิ ซึ่งเป็นองค์กรบุคคลนิติบุคคล ทางราชการอุดหนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายหัว 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งโรงเรียนลักษณะดังกล่าว ทางราชการจะถอนข้าราชการครูที่ไปช่วยสอนวิชาสามัญออก เนื่องจากได้รับการอุดหนุนไปจ้างครูโดยเฉพาะแล้ว หากโรงเรียนมีความจำเป็นต้องมีข้าราชการครูที่ทางราชการส่งไปช่วยสอน จะต้องคืนเงินจำนวนเท่ากับวุฒิการศึกษาขั้นต้นของข้าราชการคนดังกล่าวให้แก่ทางราชการ

ลักษณะที่ 2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ซึ่งทางราชการจะอุดหนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญทั่วไป แต่ทางราชการจะส่งข้าราชการครูส่วนหนึ่งสอนวิชาสามัญปฏิบัติการสอนร่วมกับครูที่โรงเรียนจ้างสอนเป็นที่น่าสังเกตว่า จะไม่มีคำที่เรียกว่า “โรงเรียนปอเนาะ” หรือ “โรงเรียนตาดิกา” เนื่องจากคำดังกล่าวอาจมีความหมายเข้าใจเป็นอย่างอื่น เช่น โรงเรียนปอเนาะ ผู้พูดหมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่ผู้ฟัง เข้าใจว่าเป็น “ปอเนาะ” หรือ “สถาบันศึกษาปอเนาะ” ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ หรือหากพูดว่า โรงเรียนตาดิกา แต่ผู้ฟังโดยทั่วไปจะหมายถึงโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ซึ่งควรจะมีความมาตรฐานเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป แต่โดยความหมายแล้ว ตาดิกาเป็นเพียงแหล่งเรียนรู้ทางศาสนาที่ดำเนินการ โดยองค์กรศาสนา (มัซยิด) เป็นต้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนร้อยละ โรงเรียนเอกชนประเภทอิสลามกลุ่มสามัญ สังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาเอกชน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า จังหวัดปัตตานีมีอัตราร้อยละ 43.38 จังหวัดนราธิวาสมีอัตราร้อยละ 33.82 และ จังหวัดยะลามีอัตราร้อยละ 22.79 (สำนักผู้ตรวจราชการ, 2549) ซึ่งจังหวัดปัตตานีมีอัตราร้อยละของโรงเรียนมากกว่าจังหวัดอื่น และจังหวัดปัตตานีเป็นหนึ่งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีลักษณะทางสังคมแบบพหุสังคม (Plural society) กล่าวคือมีประชากรประกอบด้วยชาวไทยพุทธเป็นส่วนน้อย และชาวไทยมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งชาวไทยมุสลิมนั้นมีระเบียบประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และการปฏิบัติเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัด แตกต่างจากชาวไทยพุทธอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นถือได้ว่า ชุมชนปัตตานีจึงเป็นชุมชนเฉพาะตัว (Unique society) ที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในการ ศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาสถิติในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2549 ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนสถิติการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2549

โรงเรียน	ขนาด โรงเรียน	นักเรียนที่จบการศึกษา ชั้นม.6	นักเรียน ที่ศึกษาต่อ	ร้อยละ
โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	กลาง	77	77	100.00
โรงเรียนบำรุงอิสลาม	ใหญ่	175	165	94.29
โรงเรียนสาธิตปทุมปี	ใหญ่	243	213	87.65
โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	กลาง	76	63	82.89
โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา	ใหญ่	65	52	80.00
โรงเรียนศานติธรรมวิทยา	เล็ก	19	13	68.42
โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา	เล็ก	44	30	68.18
รวม		699	613	87.70

ที่มา: สัมภาษณ์, ธันวาคม 2549.

เมื่อพิจารณาสถิติการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีร้อยละของการศึกษาต่อมากกว่า ร้อยละ 80.00 โรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละของการศึกษาต่อ ไม่ถึงร้อยละ 50.00 และร้อยละในภาพรวมของการศึกษาต่อ 87.70 ซึ่งถือว่ามีอัตราการการศึกษาต่อที่สูง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าอะไรคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ศึกษาต่อ

โดยผู้วิจัยศึกษาจากมุมมองของนักเรียนว่านักเรียนมีความคาดหวังอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการศึกษาต่อ รวมทั้งผู้วิจัยอยากจะทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อ และทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการศึกษา ว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่นักเรียนไม่ได้ศึกษาต่อมาจากสาเหตุใด ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อที่จะอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และเพื่อที่จะ ให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีผลต่อการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง ครูแนะแนว และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาไตร่ตรองและตัดสินใจในเรื่องการศึกษาต่อและเป็นข้อมูลสำคัญในการแนะแนวทางการศึกษาให้กับนักเรียน รวมทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความคาดหวังของนักเรียน ผู้ปกครองและท้องถิ่น เพื่อสนองต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื่องการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพหุกรณีศึกษา (Multi-Case Studies) ในระบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยเลือกพหุกรณีศึกษา คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15 (1) ได้สนามวิจัย คือ โรงเรียนบำรุงอิสลาม และโรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การสำรวจ และการเก็บข้อมูลจากเอกสาร
3. แหล่งข้อมูลในการศึกษามาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวบุคคล ได้แก่ กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มครูแนะแนว กลุ่มครูประจำชั้น กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มผู้นำศาสนา จำนวน 50 คน รวมทั้งแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษา ได้แก่

4.1 ความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ว่ามีแนวคิดอย่างไรเกี่ยวกับการศึกษาต่อ เช่น ศึกษาต่อด้านสามัญ หรือศึกษาต่อด้านศาสนา

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ว่าเกิดจากปัจจัยใดบ้าง เช่น ปัจจัยด้านทางด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยด้านโรงเรียน

4.3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีผลต่อการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี นั้นส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาและอุปสรรคใด เช่น ปัญหาด้านทุนการศึกษา ปัญหาเศรษฐกิจทางครอบครัว และปัญหาความพร้อมของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดความหมายของศัพท์บางคำไว้เฉพาะดังนี้

การศึกษาต่อ หมายถึง การศึกษาหลังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่ง ได้แก่ หลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรชานาวิย (อิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้น 10) และระดับปริญญาตรี

ความคาดหวังในการศึกษาต่อ หมายถึง ความประสงค์ หรือ ความปรารถนาที่ตนเองต้องการให้เกิดขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ปัจจัยด้านทางด้านผู้เรียน หมายถึง ความคาดหวัง จุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อ และแรงจูงในการศึกษาต่อ ที่ส่งต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สถานภาพของครอบครัว จำนวนพี่น้อง และความใกล้ชิดกับผู้ปกครอง ที่ส่งต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพและรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน ที่ส่งต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง การสนับสนุนและการส่งเสริมของผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำศาสนา และค่านิยมในการศึกษาต่อของคนในท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

ปัจจัยด้านโรงเรียน หมายถึง นโยบายการบริหารของผู้บริหาร วิธีการแนะแนวของครูแนะแนว และการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้น ที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 15(1) หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่แปรสภาพและพัฒนามาจากสถานศึกษาที่เรียกว่า “ปอเนาะ” และได้รับการปรับปรุงเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามตามโครงการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 เป็นโรงเรียนที่ทำการสอนทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญหรือวิชาชีพควบคู่กันไป ในที่นี้ ได้แก่ โรงเรียนบารุงอิสลาม และโรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา

สนามวิจัย หมายถึง โรงเรียนบารุงอิสลาม โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา และสถานที่ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา